

Nakkilan kunta
Porintie 11,
29250 Nakkila
kirjaamo@nakkila.fi

Viite

Lausuntopyyntö 6.12.2024

Aihe

Nakkila, Kurkelansuon osayleiskaava, luonnos

Nakkilan kunta on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Nakkilan Kurkelansuon osayleiskaavasta. Suunnittelualue sijoittuu Nakkilan Kurkelansuolle, Tattaranjoen itäpuolelle ja noin 4 km Nakkilan kuntakeskuksesta kaakkoon entiselle turvetuotantoalueelle. Kaava-alue sijaitsee pääosin valtatie 2 (Helsinki-Pori) eteläpuolelle. Nakkilan junarata sijaitsee valtatiestä 2 ja suunnittelualan pohjoisreunasta noin 100 metriä pohjoiseen. Suunnittelualue sijaitsee haja-asutusalueella ja aluetta ympäröi laajat pelto- ja metsäalueet.

Osayleiskaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa aurinkovoimalan sijoittuminen entiselle Kurkelansuon turvetuotantoalueelle. Osayleiskaavan tarkennettuna tavoitteena on osoittaa suunnittelualueelle käyttötarkoituksen muutos voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesta maa-ainesten ottoalueesta (EO-1) aurinkoenergian tuotantoon.

Alueella on voimassa Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 (2019), jossa hankealue on osoitettu maa-ainesten ottoalueeksi. Vaihemaakuntakaavassa hankealue sijoittuu länsi- ja eteläreunaltaan maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen: *Leistilän aukean viljelymaisema* sekä rajautuu länsiosastaan maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön *Hormisto-Tattara-Leistilä-Masia*. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä koskee suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä*

huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Lisäksi alueella on voimassa Nakkilan taajamaosayleiskaava (hyv. 2015) . Suunnittelualue on osayleiskaavassa osoitettu maa-ainesten ottoalueeksi (EO-1). Osa suunnittelualueen länsi- ja eteläosasta on osoitettu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän kulttuurimaiseman rajaukseen. Näitä koskee suunnittelumääräys: *Alueen rakentamine tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin; yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennuskannan sijoitteluun ja rakentamistapaan. Avoimessa viljelymaisemassa uudisrakentaminen sijoitetaan ensisijaisesti olemassa olevan rakennuskannan yhteyteen tai metsäsaarekkeisiin. Maisemaa rajaavat metsänreunat säilytetään ehyenä.*

Nakkilan osayleiskaavassa on esitetty rakennetun kulttuuriympäristön suojeltavat rakennukset. Hankealuetta lähimpänä on Ala-Kranni, noin 120 m päässä, Kurkelantien varrella. Tattarantien varrella suojeltavia rakennuksia ovat Mäki-Teinilä ja Koivula (Tattara) ja arvokas rakennus Peltonen, noin 650 m päässä hankealueelta. Myös Puosin kylässä noin 800 m päässä on suojeltavia rakennuksia: Vähä-Teinilä, Sillankorva (Tattara), Puosi, Sillanniska ja Tuora-Ojala. (Nakkila, 2015). Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa.

Alueesta on osayleiskaavan yhteydessä laadittu Nakkilan aurinkovoimalan maisemaselvitys ja maisemavaikutusten arviointi (Afry Oy 2024).

Suunnittelualueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita.

Satakunnan Museon kannanotto

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualue on suota, joka on ollut pitkään turvetuotantoalueena. Turvetta on otettu suosta eri aikoina, ja osa turpeenottoalueista on jo metsittynyt. Alueella toteutetun luontoselvityksen mukaan Kurkelansuon luonnontila on ojitusten vuoksi muuttunut täysin myös niillä alueilla, jotka eivät ole olleet turvetuotannossa. Luonnontilan muuttaneen maankäytön vuoksi kiinteiden muinaisjäännösten säilyminen Kurkelansuon alueella on epätodennäköistä. Satakunnan Museon näkemyksen mukaan alueelle ei ole tarvetta laatia arkeologista selvitystä.

Hankealuetta lähinnä sijaitsevat muinaisjäännökset on asianmukaisesti esitelty kaavaselostuksessa. Osayleiskaavahankkeella ei ole vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Satakunnan Museo pitää hyvänä, että alueesta on laadittu maisemaselvitys osayleiskaava-alueen sijoituessa maakunnallisesti merkittävään maisema- ja kulttuuriympäristöön. Kaavaselostuksessa on asianmukaisesti huomioitu vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja maisemaan, ja todettu, että aurinkovoimala-alue saattaa aiheuttaa alueella maisemavaurion.

Aurinkovoimala-alueen mahdollistava osayleiskaava sijoittuu entiselle turpeenottoalueelle, jotta ympäröivät metsäsaarekkeet. Maisemaselvityksen mukaan *"haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää säilyttämällä hankealueen länsi- ja eteläreunaa rajaavat metsäkaistaleet ja huolehtimalla metsäkaistaleiden peitteisyydestä hoitotoimenpiteillä. Jos puustoisia kaistaleita ei pystytä säilyttämään riittävän peittävinä, aurinkovoimala luo uuden maisemavaurion maisema-alueelle. Muutos on suurin etelän suunnasta, josta aukeaa pitkiä näkymälinjoja kohti aurinkovoima-aluetta. Muutos näkyy merkittävänä myös Kurkelantien, Tattaranjoen sekä Tattarantien itäpuolen alueilla. Leistikko, Tattaran ja Puosin kyläkeskityksissä rakennukset, pihapiirit ja niiden runsas kasvillisuus peittävät näkymiä aurinkovoima-alueen suuntaan."* (sivu 17).

Koska osayleiskaava-alue sijoittuu maa-ainesten ottoalueelle, pitää Satakunnan Museo mahdollisena sijoittaa alueelle aurinkoenergia-alueen. Kaavaa laatiessa on kuitenkin huomattava, että ympäröivät metsäsaarekkeet toimivat tällä hetkellä maisemallisena suojavyöhykkeenä turvaten turpeenottoaluetta ympäröivät, maisemallisesti merkittävät peltoalueet. Satakunnan Museon näkemyksen mukaan puustoa tulisi jatkossakin säilyttää niin, että hankealueen sisälle kaavoitettaisiin EV-alueita. Satakunnan Museo katsoo, että osayleiskaavaluonnoksen mukainen maankäyttö alueella on mahdollista, mutta se on sovittava ympäröivään arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, ja huomioitava lisäksi lähellä sijaitsevat, suojellut agraariin peltomaisemaan kiinteästi liittyvät rakennukset ja tilakokonaisuudet.

Kaavaehdotus pyydetään toimittamaan lausunnolle Satakunnan Museoon.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Johanna Rinne
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä

2.1.2025

Nakkilan kunta
kirjaamo@nakkila.fi

Kuulutus 5.12.2024

Kurkelansuon taajamaosayleiskaavan kaavaluonnos, kaava-asiakirjat nähtävänä 5.12.2024–4.1.2025 (aurinkoenergia)

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta.

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan. Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Aurinkovoiman tuotantoalue ympäröi Fingridin 110 kilovoltin voimajohtoa Rauma - Outokumpu/Harjavalta. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon Fingridin Olkiluoto 4 (OL4) -ydinvoimalaitosyksikköhankkeen 400 kV ja 110 kilovoltin voimajohtohanke Rauman ja Ulvilan välillä (YVA-menettely 2013). Kyseiselle voimajohtoyhteydelle on osoitettu Satakunnan maakuntakaavassa merkintä "ohjeellinen voimalinja". Vastaava merkintä on myös Satakunnan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa (2024). Lisätietoa voimajohtohankkeesta löytyy verkkosivuilta www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/arkisto/olkiluoto-4--voimajohtojen-yva-menettely. YVA-aineistossa on esitetty Kurkelansuon kohdalla ratkaisuna se, että uusi voimajohto sijoitetaan nykyisen voimajohdon paikalle 400+110 kilovoltin yhteispylväsrakenteena. Vuonna 2013 päättyneen YVA-menettelyn jälkeen voimajohdon suunnittelun standardit ovat muuttuneet siten, että nykyisin 400+110 kilovoltin yhteispylväsrakenne vaatii vähintään 62 metriä leveän voimajohtoalueen.

Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen. Voimajohtojen ympäristöä ei ole järkevää suunnitella liian tiiviiksi ympäröimällä niitä uusilla rakenteilla ja rakentamisella. Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Taajamaosayleiskaavan muutoksen kaavakartalla voimajohdot on osoitettu merkinnällä "sähkölinja". Merkintään liittyy määräys: "Alueen rakentamisessa on huomioitava, että sähkölinaa varten varataan vähintään 100 m leveä johtoalue". Määräys ohjaa ottamaan huomioon kehittyvät voimajohtoyhteydet, mikä on hyvä asia.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

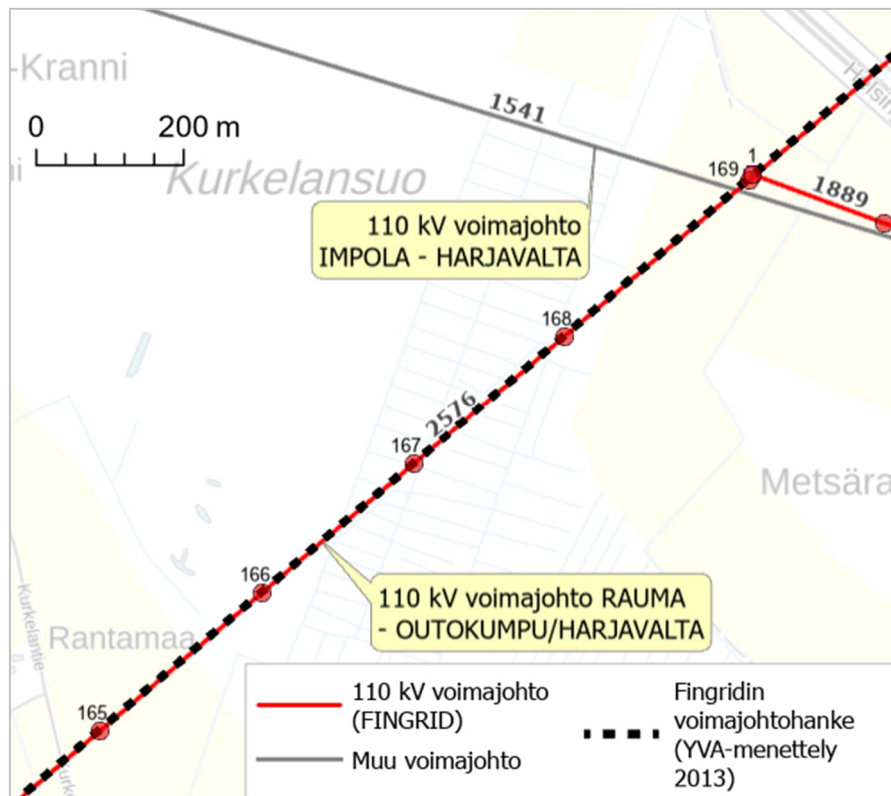
Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

2.1.2025

Vakiintuneesti yleiskaavoissa on oma merkintänsä uusille ja kehittyville voimajohtoille (mm. ympäristöministeriön ohjeet), mutta osayleiskaavan luonnoksessa on voimajohtoille vain merkintä "sähkölinja". Maakuntakaavan voimajohtomerkinnän olisi hyvä näkyä myös tässä osayleiskaavassa edellä mainitusta kaavamääräyksestä huolimatta. Voimajohtomerkinnät ovat tärkeitä, sillä niillä välitetään informaatiota tulevista voimajohtotarpeista, rajoituksista muulle maankäytölle ja muutoksista ympäristössä. Kaavamerkinnät periytyvät tarkempaan suunnitteluun, lupaharkintaan ja toimivat lähtötietona aina rakentamiseen saakka.

Kuva 1. Fingridin voimajohdot.

Tuomme taustaksi esille tekniset minimivaatimukset aurinkovoimaloiden sijoitukseen. Niistä ilmenee mm. se, että aurinkovoimalat tulee sijoittaa johtoauekan ulkopuolelle (ks. infolaatikko). Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.

Mitä pitää ottaa huomioon aurinkovoimaloiden sijoituksessa?

Viat kantaverkossa saattavat johtaa laajoihin suurhäiriöihin, joiden seuraukset ovat arvaamattomat. Tämän vuoksi käyttövarmuus sähkönsiirrossa on yhteiskunnan kannalta elintärkeä. Kantaverkon käyttövarmuuden ja kunnossapitotoiminnan varmistamiseksi aurinkovoimaloiden sijoittamisessa kantaverkkoon kuuluvien voimajohtojen ympäristöön on otettava huomioon muun muassa seuraavaa:

- voimajohdon kunnossapito ja tarkastukset edellyttävät esteetöntä kulkua johtoauekealla jalan sekä ajoneuvoilla ja työkoneilla

2.1.2025

- johtoaukealle on asennettu voimajohdon maadoitusjohtimia, joita ei tule vahingoittaa ja joiden kunnossapito ei saa estyä
- voimajohdon maadoituspotentiaali saattaa aiheuttaa erityisiä suojaustarpeita alueelle sijoitettaville sähköjärjestelmille
- johtoaukealle sijoittuvat toiminnot eivät saa estää tai hankaloittaa voimajohtorakenteiden, kuten pylväiden, harusten tai johtimien, uusimista tai kunnossapitoa
- voimajohdon ukkosjohtimiin kertyvä lumi tai jää sekä huurrekuormien pudotukset saattavat aiheuttaa vaaraa johtoaukealla oleville rakenteille
- voimajohtoalueen kasvustonkäsittely, kuten johtoaukean raivaus ja reunavyöhykepuiden käsittely, on voitava toteuttaa ilman, että johtoalueelle sijoitettu rakenne on rajoittava tai vaarantava tekijä
- johtoaukealle sijoittuvien rakenteiden korkeutta on rajoitettu vaihtosähköilmajohtoja koskeissa standardeissa ja määräyksissä
- mahdolliset uudet voimajohdot on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti sijoitettava ensisijaisesti olemassa olevien voimajohtojen paikalle tai vierelle, joten voimajohtojen ympäristöön voi kohdistua tämän mukaisia jatkosuunnittelutarpeita.

Edellä mainitusta syistä aurinkovoimalat on sijoitettava kantaverkon voimajohtojen johtoaukeiden ulkopuolelle. Aurinkovoimalan sijoittamisessa on huomioitava tarvittaessa voimajohdon rakennusrajoitusalue sekä maadoituspotentiaalista aiheutuva vaarajännitealue. Ennen johtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuvan työskentelyn aloittamista on ehdottomasti pyydettävä työskentelyohjeet voimajohdon omistajalta.

Aurinkovoimalan omistaja on vastuussa kaikista niistä vahingoista, joita voimajohdolle tai sähköön siirrolle saattaa aiheutua aurinkovoimalan rakentamisen tai sen käytön seurauksena. Mikäli voimajohdon rakennemuutosten tai johtohankkeiden takia tarvitsemme johtoalueen kokonaan käyttöömmä, on aurinkovoimalan sijoittumisesta johtoalueelle sovittava voimajohdon omistajan kanssa uudelleen. Mahdollinen aurinkovoimalan siirtäminen tapahtuu sen omistajan kustannuksella.

Muistutamme kaavoituksen lähtökohdaksi yleisluontaisesti myös seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa voimajohdon läheisyydessä:

- Alueita ei saa suunnitella sellaiseksi, että ne olisivat ristiriidassa Fingrid Oyj:lle lunastetun käyttöoikeuden supistuksen tai yleisten turvallisuusmääräysten kanssa.
- Voimajohtojen läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset vaarajännitteet. Fingrid määrittelee etäisyys- ja suojausvaatimukset tapauskohtaisesti vaarajännitearvioiden perusteella.
- Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon tai sähköaseman käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen.

2.1.2025

- Voimajohtoalueella ja sen läheisyydessä on rajoitettu maanmuokkausta ja läjittämistä turvallisuussyistä.
- Voimajohtoaukealle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan.
- Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä.
- Teiden ja katujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon, mitä Liikenneviraston ohjeessa "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" (2018) esitetään.

Tässä lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maakäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueiden-hyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/>.

Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja.

Yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Tätä asiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

30.1.2025

Nakkilan kunta
kirjaamo@nakkila.fi

Viite: Lausuntopyyntö 6.12.2024

Lausunto kaavan valmisteluaineistosta, Kurkelansuon taajamaosayleiskaavan muutosluonnos, Nakkila

Nakkilan kunta on pyytänyt Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) lausuntoa Kurkelansuolle suunnitellun aurinkovoimalan taajamaosayleiskaavan 13.11.2024 päivätystä kaavamuutoksen luonnoksesta.

Kaavamuutoksen tavoitteena on käyttötarkoituksen muutos voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesta maa-ainestenottoalueesta (EO-1) aurinkoenergian tuotantoon. Kaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 134 hehtaaria.

Kaavassa on pidetty aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 8.10.2024.

ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO

ELY-keskus näkee hyvänä, että aurinkovoiman tuotannon sijoittumista selvitetään ns. joutomaille, kuten entiselle turvetuotantoalueelle.

Metsäisten alueiden osalta tulee kuitenkin huomioida, että valmisteilla olevassa alueidenkäyttölain tarkistuksessa on selvitetty mahdollisuutta aurinkovoimaloiden suoraan rakentamista ohjaavalle yleiskaavalle. Valmistelussa olevien alustavien sisältövaatimusten mukaan kaavoituksessa olisi huolehdittava, että aurinkovoimarakentamista ei osoiteta merkittävässä määrin tietyn tyyppisille metsämaille tai ojittamattomille suoalueille.

Yleiskaava

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan olevaa yleiskaavaa koskevat merkinnät ja määräykset myös alueen lähiympäristössä tulee tuoda esiin ja huomioida jatkosuunnittelussa. Kaava-aluetta ympäröi taajamaosayleiskaavan maatalousalue (MT) missä kaavamääräyksenä on: *"Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Rakentaminen tulee sijoittaa siten, ettei yhtenäisiä peltoaluekokonaisuuksia pirstota tai muutoin heikennetä viljelyolosuhteita."* Kaakkoisosastaan suunnittelualue rajautuu paikallisesti merkittävään ympäristöön, missä *"Alueen rakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin*

30.1.2025

ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin; yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennuskannan sijoitteluun ja rakentamistapaan. Merkinnällä on osoitettu Mäkirinnantien peltomaisema ja metsän reunavyöhyke Viikkalassa ja Maksasuon räme; Viikkalan jälleenrakennuskauden asuinalue; Präskintien varren yhtenäinen 1950-luvun asuinalue; Arantilan 1960-1970 -lukujen vaihteessa kaavoitettu asuinalue; Lammaisten Kissakujan varrella oleva vanha asutus; Kissakuja 2:n päässä Bäckin tilalta aukeava peltomaisema; Rapakonmäen muinaismuistojen lähiympäristö ja lehtohaavikko; Ruskilasta Tervasmäkeen johtavan tien varren vanha asutus; Selkätien ympäristön retkeily- ja ulkoilualueet; Uudenlevon-Protson lettosuo ja lehto sekä luonnontilaisen kaltainen lehtokorpi.” Lisäksi olevassa taajamaosayleiskaavassa on osoitettu suunnittelualueen lähelle pientalovaltaisia asuntoalueita (AP).

Maakuntakaava

Lisäyksenä kaavaselostuksessa esitettyyn aineistoon, hankealueen luoteispuolelle sijoittuu Satakunnan maakuntakaavassa osoitettu maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.

Kaava-alue tulee esittää maakuntakaavayhdistelmän kartalle reunaviivoineen, jotta muodostuu selvä käsitys siitä, miten alue suhteutuu maakuntakaavassa esitettyihin merkintöihin.

Vireillä oleva Satakunnan maakuntakaava 2050 tulee huomioida kaavoituksessa maakuntakaavaa varten tehtyjen selvitysten osalta sekä nyt valmisteluvaiheessa nähtävillä olleen maakuntakaavaluonnoksen osalta.

Kaavaratkaisu

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota vielä seuraaviin seikkoihin:

Kaavamerkintänä on hyvä käyttää ympäristöministeriön asetuksen mukaista merkintätapaa EN/au: aurinkovoimatuotantoon tarkoitettu energiantuotannon alue.

Vaikka yleiskaavassa on tarkoitus osoittaa alueiden käyttö yleisellä tasolla, ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavan ohjaavuuteen tulisi kiinnittää enemmän huomiota.

EN-aur kaavamääräystä tulee tarkentaa mm. siltä osin kuinka isoja akkuvarastoja alueelle saa rakentaa ja pohtia akkuvaraston sijoittuminen paloturvallisuus huomioiden.

Alueen sisäinen huolto/pelastustiestö tulisi esittää vähintään ohjeellisena, sekä huomioida se vaikutusten arvioinneissa.

30.1.2025

Tuotantoalue on ulotettu kaava-alueen reunoille muutoin kuin valtatie 2:n suuntaan, johon on osoitettu suojaviheraluetta. Alueen kytkeytyneisyyttä ympäröivään luontoon sekä ympärillä oleviin aluevarauksiin nähden olisi tarpeen osoittaa suojavyöhykettä ja istutuksia myös tuotantoalueen reunoille, jotta voitaisiin saada lisävarmuutta kaava-alueen ulkopuolelle ulottuvien vaikutusten poissulkemisesta.

Vaikutusten arviointi

Yhteisvaikutukset muiden vastaavien laaja-alaisten energiahankkeiden kanssa tulee ottaa huomioon.

Ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) huomiointi

Varsinais-Suomen ELY-keskus on tehnyt päätöksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamistarpeesta Nakkilan aurinkovoimahankkeeseen 3.1.2025 jossa YVA-menettelyn soveltamista hankkeeseen ei nähty tarpeellisena.

YVA-menettelyn soveltamista koskeva päätös ja siinä esitetyt keskeiset asiat tulee huomioida kaavaehdotuksessa sekä tuoda esiin, miten ne on huomioitu.

Maisema- ja kulttuuriympäristö

Suunnittelualue rajautuu maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen ja maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Kaavaluonnoksen liitteenä olevassa maisemaselvityksessä todetaan: ”Hanke voi heikentää kulttuurimaiseman arvoja. Haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää säilyttämällä hankealueen länsi- ja eteläreunaa rajaavat metsäkaistaleet ja huolehtimalla metsäkaistaleiden peitteisyydestä hoitotoimenpiteillä. Jos puustoisia kaistaleita ei pystytä säilyttämään riittävän peittävinä, aurinkovoimala luo uuden maisemavaurion maisema-alueelle.” ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maisemaselvityksen tuomaa tietoa ei ole hyödynnetty kaavassa eikä annettuja suosituksia ole tuotu kaavaan. Maisemaselvityksessä suositellaan jättämään hankealueen reunoille puustoa, tarvittaessa istuttamaan kasvillisuutta ja suojaamaan puita rakennustöiden ajaksi. Nämä suositukset ovat hyviä ja ne on syytä huomioida, mutta eivät sellaisinaan ole riittäviä.

Suunnittelualueen länsi- ja eteläreunoihin, koko arvokkaaseen maisema-alueeseen ja kulttuuriympäristöihin rajoittuviin reunoihin tulee osoittaa riittävä yhtenäinen suojaviheralue. Suojaviheralueeksi on hyvä jättää turvetuotantoalueen länsipuolella oleva metsä, ja myös siitä etelään jatkuen suojaviheralueen tulee olla riittävän levyinen, joitakin kymmeniä metrejä leveä metsäalue. Suojaviheralueen hoidossa tulee pyrkiä erikäsrakenteiseen, tiheään ja monilajiseen metsään. Maisemaa rajaavan metsänreunan tulee olla mahdollisimman luonnonmukainen ja peittävä. Kaavaluonnokseen tien viereen osoitettu suojaviheralue on kapea, ja koska kaavamerkintään ei ole liitetty kaavamääräystä, jää suojaviheralueen tarkoitus epäselväksi.

30.1.2025

ELY-keskus toteaa, että mikäli maisemavaikutusten lieventäminen tukeutuu hankealueen ulkopuoliseen puustoon, ratkaisu ei ole pysyvä. Aurinkovoimaloita suunniteltaessa on tarvittaessa hyvä varata aluetta niin paljon, että suunnittelualueeseen mahtuu paneelikentän ympärille maisema-arvojen tai heijastevaikutuksen estämisen kannalta riittävä suojavyöhyke. Tarvittaessa voi voimalan yhteensovittaminen ympäristöön vaatia myös voimala-alueen kaventamista, jotta voimala-alueen ympärille voidaan turvata riittävän leveä suojapuustoinen vyöhyke.

Maisemavaikutuksia tulee arvioida paitsi erityisten maisema-arvojen näkökulmasta, myös ihmisten asuinympäristön ja virkistykseen käytettävien alueiden ja reittien näkökulmasta. Voimala-alue voi aiheuttaa merkittävän maisemahäiriön alueen lähellä olevilta pihoilta ja kulttuurimaisema-alueen reunalta katsottuna, mikäli voimala-aluetta ei ympäröidä riittävällä suojaviheralueella.

Luonnonsuojelu

Kaavaluonnoksen yleispiirteisyydestä johtuen yksittäisten ratkaisujen, määräysten tai merkintöjen kommentointi on haastavaa luonnonsuojelun näkökulmasta. Hankealueelta ei ole luontoselvitysten yhteydessä tunnistettu sellaisia luontoarvoja, jotka tulisi huomioida maankäytössä, lukuun ottamatta aurinkovoimahankkeen YVA-tarvearviointia koskevan lausunnon yhteydessä esiin nostettuja potentiaalisia uhanalaisten luontotyyppien esiintymiä.

Kuten ELY-keskus on YVA-tarvearviointia koskevassa lausunnossaan todennut, tulisi hankealueen luontotyyppiselvityksessä käyttää Suomen ympäristökeskuksen ohjeistuksen (Mäkelä ja Salo 2024) mukaisesti Luontotyyppien uhanalaisuus -luokituksen (LuTU) luontotyyppejä. Täten voitaisiin huomioida tarkoituksenmukaisesti uhanalaiset luontotyytit, joita esimerkiksi osa hankealueelta havaituista lukuisista varputurvekankaista voisivat edustaa LuTU-luokituksen mukaisina isovarpurämeinä (S03.04). Luontotyyppien ohjeistuksen mukainen selvittäminen ja tulkitseminen on myös oleellinen osa kaavoitushankkeen luontovaikutusten asianmukaista arviointia.

Uhanalaiset luontotyytit eivät ole muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta lailla suoraan suojeltuja kohteita, mutta on tärkeää silti tunnistaa luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset, jotta arviointi olisi niiden kohdalta riittävää. Kun vaikutukset on tunnistettu riittävästi, voidaan myös suunnitella vaikutuksia lieventäviä ratkaisuja tarpeen mukaan.

Kaavaehdotusta varten tulee hankealueen luontoarvoja tarkastella ohjeistuksen mukaisesti. Mikäli tämän asianmukaisen tarkastelun myötä havaitaan huomionarvoisia luontokohteita, tulisi ne esittää kaavaehdotuksen yhteydessä kaavakartalla kohteelle sopivalla kaavamerkinnällä ja -määräyksellä.

30.1.2025

ELY-keskus korostaa yhä tarvetta tarkastella hankkeesta koituvia vesistövaikutuksia myös luontoarvojen kannalta ja tarkastelu olisi hyvä käydä myös kaavaselostuksen luontovaikutuksia käsittelevässä osuudessa.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.

Vesistövaikutukset – vesienhoito, pintavesien tila ja alueen hydrologian huomioiminen

Osayleiskaavan luonnosvaiheen kaavaselostuksen liitteenä olevassa hulevesiselvityksessä on mainittu hankealueen sijainti Kokemäenjoen vesistöalueella (35) ja Tattaranjoen valuma-alueella (35.19). Kolmannen jakovaiheen muodostumia ei ole mainittu, ne ovat Tattaranjoen alue (35.191) ja Kurkelanojan valuma-alue (35.192), jotka jakavat hankealueen pinta-alallisesti suhteessa noin 30 %/70 % hulevesiselvityksen perusteella. Tattaranjoen ja Kokemäenjoen alaosan ekologiset ja fysikaaliskemialliset tilat ovat tunnistettu, Tattaranjoessa molemmat ovat välttävät ja Kokemäenjoen alaosassa tyydyttävät.

Tattaranjoen fysikaalis-kemiallinen tila on välttävä suuren typpikuormituksen ja alhaisen pH:n osalta. Joen kemiallinen tila on hyvää huonompi nikkeli- ja kadmiumpitoisuuksien osalta, johtuen valuma-alueen happamille sulfaattimaille tehdyistä maankuivatuksista ja aikoinaan toimineiden teollisuuden ja kaatopaikkojen kuormittamasta pohjavedestä, joka purkautuu jokeen. Joen vedenlaadun tarkkailuasemalla (Kurkelansuo ap) on havaittu, että raskasmetallipitoisuudet ovat nousseet v. 2016 jälkeen ja korkeimmat pitoisuuskeskiarvot ovat vuodelta 2019. Joen vuosittainen pH minimi on laskenut vuoden 2016 jälkeen noin yhden yksikön verran (pH 6,0–6,4 vuosina 2009–2015) → (pH 4,8–5,7 vuosina 2016–2023). Kurkelanoja yp -tarkkailuaseman v. 2016 pH:n putoaminen pH-arvoon 3,9 indikoi myös, että tuolloin tapahtuneet maanmuokkaustoimet Tattaranjoen alueella ovat vaikuttaneet happamien sulfidimaiden lisääntyneeseen vaikutukseen joen happamuudessa ja lisänneet metallien liukenemista veteen. Tämä on edelleen heikentänyt joen kalastoa, minkä takia biologinen tila on 3. vesienhoidon kaudella luokiteltu välttäväksi. Metsähakkuiden ja aurinkopaneelien vaikutus alueella muodostuvan valumaveden määrään ja laatuun aiheuttaa todennäköisesti edelleen laskevaa pH-arvoa sekä ravinne- ja kiintoainekuormitusta läheisiin virtavesiin ja niiden kautta jokiin. Kalastokuoleman riski ja vuollejokisimpukan esiintyminen Kokemäenjoessa, Tattaranjoen purkautumiskohdan alueella, tulee ottaa huomioon. Hankealueella happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on suuri, ja pH:n lasku on alueella kiintoainekuormitusta suurempi uhka veden laadulle.

Vesistövaikutusten ehkäisemiseksi tehtävien toimien kuvaamiseksi sekä arvioimiseksi **hankkeelle tulee kaavaehdotusvaiheeseen tehdä**

30.1.2025

vesienhallintasuunnitelma, johon sisältyvät alueelle tehtävät, poistettavat ja säilytettävät ojitukset, huoltotiestö ojituksineen sekä vedenpidätysratkaisut ja ojakatkot. Vesienhallintasuunnitelmaan tulee varata ilmastonmuutoksen vaikutuksen perusteella 40 % lisäkapasiteetti uuden suosituksen ja varmuusperiaatteen mukaisesti. Vesienhallintasuunnitelman tulee kattaa myös tarvittavat tiedot aiemmin YVA-tarveharkintavaiheessa vaadittua vesiluvan tarpeen arviointia varten. Suunnitelmaan tulee sisällyttää myös vesien tarkkailusuunnitelma. Hankealueen hulevesiä tulee rakennusvaiheessa sekä sen jälkeen tarkkailla pH:n, raskasmetallien, kiintoainekuormituksen sekä ravinnekuormituksen osalta, ja suorittaa vesien pH:n neutralointia tarvittaessa kalaston ja vuollejokisimpukoiden turvaamiseksi. Hankkeen jatkosuunnittelussa on hyvä hyödyntää olemassa olevat turvetuotannon vesiensuojelurakenteet sekä sarka- ja ympärysojat sekä minimoida maaperän häiriö puuston poiston yhteydessä.

Hankealueen toteutuksessa olisi hyvä tarkastella vaihtoehtona Kurkelansuon vesitalouden osittaista palauttamista suoalueeksi paneelialueille, jolloin happamien sulfaattimaiden kuivumisen sekä maanmuokkauksen Tattaranjokeen aiheuttamaa vesistökuormaa sekä turpeen hajoamisen aiheuttamia ilmastopäästöjä saataisiin vähennettyä alueella pitkällä aikavälillä. Toteutus tukisi vesienhoidon tavoitteiden toteutumista sekä parantaisi mm. saukon, vuollejokisimpukan ja kalaston elinolosuhteita Tattaranjoessa ja Kokemäenjoessa Tattaranjoen suun lähellä. Toteutus voisi tuoda uutta hiilensidontaa alueelle. Myös hulevesien erillisen käsittelyn tarve vähentyisi huomattavasti. Kokemäenjoen vesistön hoitosuunnitelmassa tavoitteena on valuma-alueen vedenpidätyskyvyn lisääminen alueella.

Kaavamääräykset ovat riittävät edellyttäen, että vesienhallintasuunnitelmassa keskitytään riittävästi vesien laatuun.

Vesilain valvonta

Hankkeesta tulee pyytää ELY-keskukselta lausunto vesilain mukaisesta luvan tarpeesta. Lausuntopyynnössä tulee esittää kaivettavat/kunnostettavat ojat sekä vesiensuojelurakenteet asemapiirrokseen merkittynä. Rakenteiden mitoituksessa tulee huomioida ilmastonmuutoslisä. Lausuntopyynnön tulee sisältää selvitys happamista sulfaattimaista. Myös vastaanottavissa vesistöissä toimivat ojitussyhteisöt on syytä huomioida lausuntopyynnössä puustonkaadon myötä muuttuvan valumakertoimen myötä.

Kaavakartalla tulee olla merkintä siitä, että aurinkovoimalan vesilain mukainen luvan tarve tulee selvittää.

Turvetuotantoalueen huomioiminen

Kurkelansuon aurinkovoimalan taajamaosayleiskaavan muutosalueella sijaitsee Kurkelansuon entinen turvetuotantoalue. Turvetuotannolle ei ole enää voimassa olevaa ympäristölupaa eikä velvoitteita.

30.1.2025

Kurkelansuon happamuusriski tulee kuitenkin selvittää. Lisäksi on toimitettava esitys, miten happamuushaitat estetään rakentamisen ja toiminnan aikana sekä sen jälkeen.

Ilmastokestävyys

Metsämaiden säilyttäminen ja määrän kasvattaminen ovat Suomen ilmastolain mukaiselle hiilineutraaliustavoitteelle ratkaisevia toimenpiteitä, joten hankkeen sijoittamisella metsämaalle on haitallinen ilmastovaikutus. Menetetyn metsätalousmaan myötä hakkuupaine voi siirtyä muille alueille, jolloin vaikutus kertautuisi.

Kaavaselostuksessa on kerrottu hankkeen päästölähteitä, mutta ei ole esitetty arviointia hankkeen ilmastovaikutuksista. Kaavan ilmastovaikutuksia tulisi arvioida etenkin maankäytön muutoksen myötä. Hankkeen myötä poistetaan selostuksen mukaan 75 ha metsää ja hankealueella on myös entistä turpeenottoaluetta. Selostuksessa olisi hyvä tuoda esiin menetettävien hiilivarastojen poistumat päästöinä vähintään hankkeen elinkaaren ajalta sekä esittää arvio maaperäpäästöistä. Hankkeen vaikutusarvioinnissa on olennaista keskittyä Kurkelansuon hankkeesta aiheutuviin vaikutuksiin ja niiden lieventämismahdollisuuksien tunnistamiseen ja toteuttamisen suunnitteluun.

Selostuksessa kerrotaan hankkeen edistävän hiilineutraaliutta ja tavoitteeseen kuuluu oleellisesti hiilinielujen kasvattaminen nykyisestä, minkä vuoksi hiilitaselaskelma mukaan lukien hankkeen vaikutukset hiilinieluihin tulisi esittää.

Lausunto on laadittu yhteistyössä ELY-keskuksen luonnonsuojelu-ympäristönsuojelu-, ja vesiyksikön sekä liikenne- ja infrastruktuurivastuualueen kanssa. ELY-keskuksella ei ole toimialaltaan muilta osin kaavaluonnokseen lausuttavaa.

Yksikön päällikkö

Risto Rauhala

Ylitarkastaja

Johanna Rinne

Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Tiedoksi

Satakuntaliitto
Satakunnan alueellinen vastuumuseo

Tämä asiakirja VARELY/8497/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/8497/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Rinne Johanna 30.01.2025 09:54

Ratkaisija Rauhala Risto 30.01.2025 09:55

Nakkilan kunta
kirjaamo@nakkila.fi

viite: Lausuntopyyntö 5.12.2024

LAUSUNTO NAKKILAN KUNNAN TAAJAMAOSAYLEISKAAVAN MUUTOKSEN LUONNOKSESTA (KURKELANSUO)

Hanke

Suunnittelualue sijoittuu Nakkilan Kurkelansuolle, Tattaranjoen itäpuolelle ja noin 4 km Nakkilan kuntakeskuksesta kaakkoon. Alue sijoittuu entiselle turvetuotantoalueelle pääosin valtatie 2 (Helsinki-Pori) eteläpuolelle. Suunnittelualue sijaitsee haja-asutusalueella ja aluetta ympäröi laajat pelto- ja metsäalueet. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 134 hehtaaria.

Osayleiskaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa aurinkovoimalan sijoittuminen entiselle Kurkelansuon turvetuotantoalueelle ja samalla tukea fossiilittoman energiantuotannon kasvua kansallisen ilmastostrategian mukaisesti. Osayleiskaavan tarkennettuna tavoitteena on osoittaa suunnittelualueelle käyttötarkoituksen muutos voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesta maa-ainesten ottoalueesta (EO-1) aurinkoenergian tuotantoon. Kaavamuutoksen yhteydessä tarkastellaan myös valtatie 2 tilavaatimuksia sekä mahdollisia suunnittelualueen koskevia liikennejärjestelyn muutoksia.

Neoen Renewables Finland Oy:n tavoitteena on rakentaa suunnittelualueelle Nakkilan Kurkelansuolle noin 110 hehtaarin laajuinen aurinkoenergian tuotantoalue (aurinkovoimala), jonka tuotantoteho tulisi alustavan arvion mukaan olemaan noin 80 MW (lisäksi 5-20 MW sähkövarastointia).

Hanketoimija on toimittanut 13.11.2024 päivätyn YVA-tarveharkintahakemuksen liitteineen Varsinais-Suomen ELY-keskukseen arvioitavaksi ennen käsillä olevan kaavaluonnoksen käsittelyä Nakkilan kunnanhallituksessa ja kaavaluonnoksen nähtäville asettamista.

Kaavoitustilanne

Satakunnan maakuntakaava

Ympäristöministeriö on vahvistanut 30.11.2011 Satakunnan maakuntakaavan (N:o YM1/5222/2010). Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 13.3.2013.

Satakunnan maakuntakaavasta on kumottu Satakuntaliiton maakuntavaltuuston 17.5.2019 tekemällä päätöksellä taajamatoimintojen alueen (A), keskustatoimintojen alueen (C), vähittäiskaupan suuryrityksien alueen (KM, km), palvelujen alueen (P), työpaikka-alueen (TP), valta-

kunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden (vma) sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen (kh1, kh2, kh) kaavamerkinnot ja -määräykset.

Suunnittelualue kuuluu Satakunnan maakuntakaavassa osoitetun **kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeen (kk1, Kokemäenjokilaakson kehittämisen kohdevyöhyke)** alueelle. Merkinnällä osoitetaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä, monikeskuksinen aluerakenteen kehittämisvyöhyke, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuustoimintojen, taajamatoimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkoston pitkän aikavälin alueidenkäyttöllisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita. Alueen kilpailukyyn ja vetovoimaisuuden kasvua edistetään korostamalla alueen keskuksien kehittämistä. Suunnittelulla tulee edistää alueen ominaispiirteitä ja liikenne-, energia- ja virkistysverkkojen toiminnallisuutta seudullisena kokonaisuutena.

Suunnittelualue kuuluu myös **matkailun kehittämisvyöhykkeen (mv2, Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemavyöhyke)** alueelle. Merkinnällä osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet. Vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen. Matkailuun liittyviä toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen veto-voimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.

Suunnittelualue rajautuu valtatiehen 2, joka on osoitettu Satakunnan maakuntakaavassa kaksiajorataiseksi parannettavana päätienä (valtie). Merkinnällä osoitetaan ne päätiet, joiden nykyisen ajoradan viereen rakennetaan toinen ajorata. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että pääsy kaksiajorataiseksi parannettavalle päätielle tapahtuu pääasiassa eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä.

Suunnittelualueelle on osoitettu Satakunnan maakuntakaavassa maa-ainesten ottoalue, **E03**. Merkinnällä osoitetaan merkittävät **turvetuotantoalueet**. Alueen käyttöä suunniteltaessa on huomioitava luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:ien säädökset.

Suunnittelualueen läpi kulkee kaksi **voimalinjaa**: Rauma-Outokumpu/Harjavalta ja Aittaluoto - Harjavalta. Merkinnällä osoitetaan vähintään 110 kV:n voimalinjat. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Toisen voimalinjan vierellä on lisäksi **ohjeellinen voimalinja** -merkintä. Merkinnällä osoitetaan ohjeelliset, vähintään 110 kV:n voimalinjat. Maankäytön suunnittelulla on turvattava voimalinjan toteuttamismahdollisuus.

Suunnittelualueen vieressä on Satakunnan maakuntakaavassa osoitettu **sähköasema** (Arantila). Merkinnällä osoitetaan vähintään 110 kV:n sähköverkkoon kuuluvat sähköasemat / uudet sähköasemat. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Satakunnan maakuntakaavassa on koko kaava-aluetta koskevia **yleisiä suunnittelumääräyksiä** myös mm. tulvasuojelua ja vesien tilaa koskien.

Kaikki Satakunnan maakuntakaavaan liittyvät asiakirjat, kuten esimerkiksi merkinnät ja määräykset ovat saatavilla Satakuntaliiton verkkosivuilla osoitteessa <https://satakunta.fi/alueidenkaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-maakuntakaavan-aineistot-ja-selvitykset/>.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 13.12.2013 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 3.12.2014. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 sai lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 6.5.2016. Vaihemaakuntakaavassa 1 määritellään tuulivoiman tuotantoon parhaiten soveltuvat maakunnallisesti merkittävät alueet Satakunnassa. Satakunnan Vaihemaakuntakaava 1 perustuu vuonna 2011 valmistuneeseen Mannertuulialueet Satakunnassa - selvitykseen. Suunnittelualueelle ei ole osoitettu merkintöjä Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1.

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 merkinnät ja määräykset ovat ladattavissa verkkosivulta <https://satakunta.fi/alueidenkaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-vaihemaakuntakaavan-1-aineistot-ja-selvitykset/>.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 teemana on energiantuotanto; turve, bioenergia ja mahdollisesti tuulivoimatuotanto ja aurinkoenergia. Muita teemoja ovat soiden moninaiskäyttö (kasvuturve, soiden suojelu ja virkistyskäyttö), kauppa, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt. Suunnittelualueeseen kuuluvat kaikki Satakunnan kunnat.

Satakuntaliiton maakuntavaltuusto hyväksyi Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n mukaisesti kokouksessaan 17.5.2019 §10. Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 on kuulutettu voimaan Satakunnan kunnissa 20.9.2019.

Suunnittelualueelle on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 aurinkoenergian tuotannon kehittämisen kohdealue (au). Merkinnällä osoitetaan merkittävät aurinkoenergian tuotantoon soveltuvat kohdealueet. Suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota laajamittaisen aurinkoenergiatuotannon kehittämiseen ja ajoittamiseen suhteessa alueen muuhun maankäyttöön. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoin ja asutukseen.

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 on lisäksi **yleinen koko maakuntakaava-aluetta koskeva suunnittelumääräys aurinkoenergiaan liittyen**. Sen mukaan suunniteltaessa aurinkoenergian tuotantoalueita tulee alueet ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoin ja asutukseen. Aurinkoenergian tuotantoalueiden suunnittelussa tulee huolehtia, että luonnonarvojen, virkistys- ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään.

Suunnittelualueelle ulottuu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettu **maisemallisesti tärkeä alue**, Leistilän aukean viljelymaisema. Merkinnällä osoitetaan maakunnan erityisominaisuuksiin perustuvat maisemallisesti tärkeät alueet. Merkintään kuuluvan suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä.

Suunnittelualue rajautuu **maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön** (Hormisto-Tattara-Leistilä-Masia, viljelymaisema). Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 merkinnät ja määräykset ovat ladattavissa verkkosivulta <https://satakunta.fi/alueidenkaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-vaihemaakuntakaavan-2-aineistot-ja-selvitykset/>.

Satakunnan maakuntakaava 2050

Satakunnan maakuntakaavan 2050 laatiminen on käynnistynyt vuoden 2021 lopussa. Satakunnan maakuntakaava 2050 laaditaan kaikki maankäyttömuodot kattavana kokonaismaakuntakaavana, jolloin käsitellään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja kehittämisen kannalta tarpeelliset alueet koko maakunnan alueella.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluaineisto oli nähtävillä 4.11.–5.12.2024 välisen ajan. Satakunnan maakuntakaavan 2050 prosessia voi seurata Satakuntaliiton verkkosivuilla <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/vireilla-olevat-maakuntakaavat/>.

Yleis- ja asemakaavoitus

Suunnittelualueella on voimassa Nakkilan taajamaosayleiskaava ja osayleiskaavan tarkistus, joka on hyväksytty Nakkilan valtuustossa 15.6.2015 ja tullut voimaan 5.10.2017. Suunnittelualue on osayleiskaavassa osoitettu maa-ainesten ottoalueeksi (EO-1). Osa suunnittelualueen länsi- ja eteläosasta on osoitettu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän kulttuurimaiseman rajaukseen ja suunnittelualueen pohjoisosaan on osoitettu kaksiajoratainen valtatie (vt). Suunnittelualueelle on lisäksi osoitettu voimalinja (z), parannettava voimalinja (z), meluntorjuntatarve (me) sekä tärinäriskivyöhyke (tä). Suunnittelualue rajautuu kaakossa paikallisesti merkittävään ympäristöön (Kissakuja 2:n päässä Bäckin tilalta aukeava peltomaisema).

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Kannanotot

Nakkilan kunnan Kurkelansuota koskeva osayleiskaavamuutos on pääosin Satakunnan maakunta-kaavojen tavoitteiden mukainen. Suunnittelualueelle on Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 merkitty aurinkoenergian kehittämisen kohdealueena. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota laajamittaisen aurinkoenergiatuotannon kehittämiseen ja ajoittamiseen suhteessa alueen muuhun maankäyttöön. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen.

Aurinkoenergian kehittämisen kohdealueen merkinnän ja suunnittelumääräyksen lisäksi Kurkelansuon aurinkovoimalan suunnittelussa tulee ottaa huomioon Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 oleva yleinen aurinkoenergian suunnittelumääräys. Sen mukaan suunniteltaessa aurinkoenergian tuotantoalueita tulee alueet ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen. Aurinkoenergian tuotantoalueiden suunnittelussa tulee huolehtia, että luonnonarvojen, virkistys- ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään.

Hankealue sijaitsee kulttuuriympäristön ja maiseman arvoalueiden välittömässä läheisyydessä ja varsin lähellä hankkeen länsipuolella on myös asuinrakennuksia. Satakunnan maakuntakaavojen näkökulmasta kaavamuutoksessa oleellimmat kysymykset liittyvätkin hankkeesta aiheutuvien maisemavaikutuksiin. Kaavaselostuksessa on kuvattu alueen maisemaa ja arvioitu maisemavaikutuksia. Kaavaselostuksessa todetaan mm., että *kaavamuutos tulee laaditun maisemaselvityksen mukaan muuttamaan maisemaa paikallisesti ja maisemavaikutuksia voidaan lieventää säästämällä puustoa suunnittelualueen etelä- ja länsireunoilla*. Satakuntaliitto ehdottaa kaavaselostuksessa kuvattujen vaikutusten ja vaikutusten lieventämistoimien perusteella, että jatko-suunnittelussa kaavaan ja sen merkintöihin lisätään suojaviheraluetta myös suunnittelualueen muillekin reunoille, ei vain valtatie 2 varten.

Satakuntaliitolla ei ole Kurkelansuota koskevasta Nakkilan kunnan taajamaosayleiskaavan muutoksen luonnoksesta Satakunnan maakuntakaavojen nojalla muuta lausuttavaa.

SATAKUNTALIITTO

Tiedoksi: Varsinais-Suomen ELY-keskus, Satakunnan Museo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta kirjaamo@satakunta.fi

YHDISTELMÄKARTTA

Satakuntaliitto

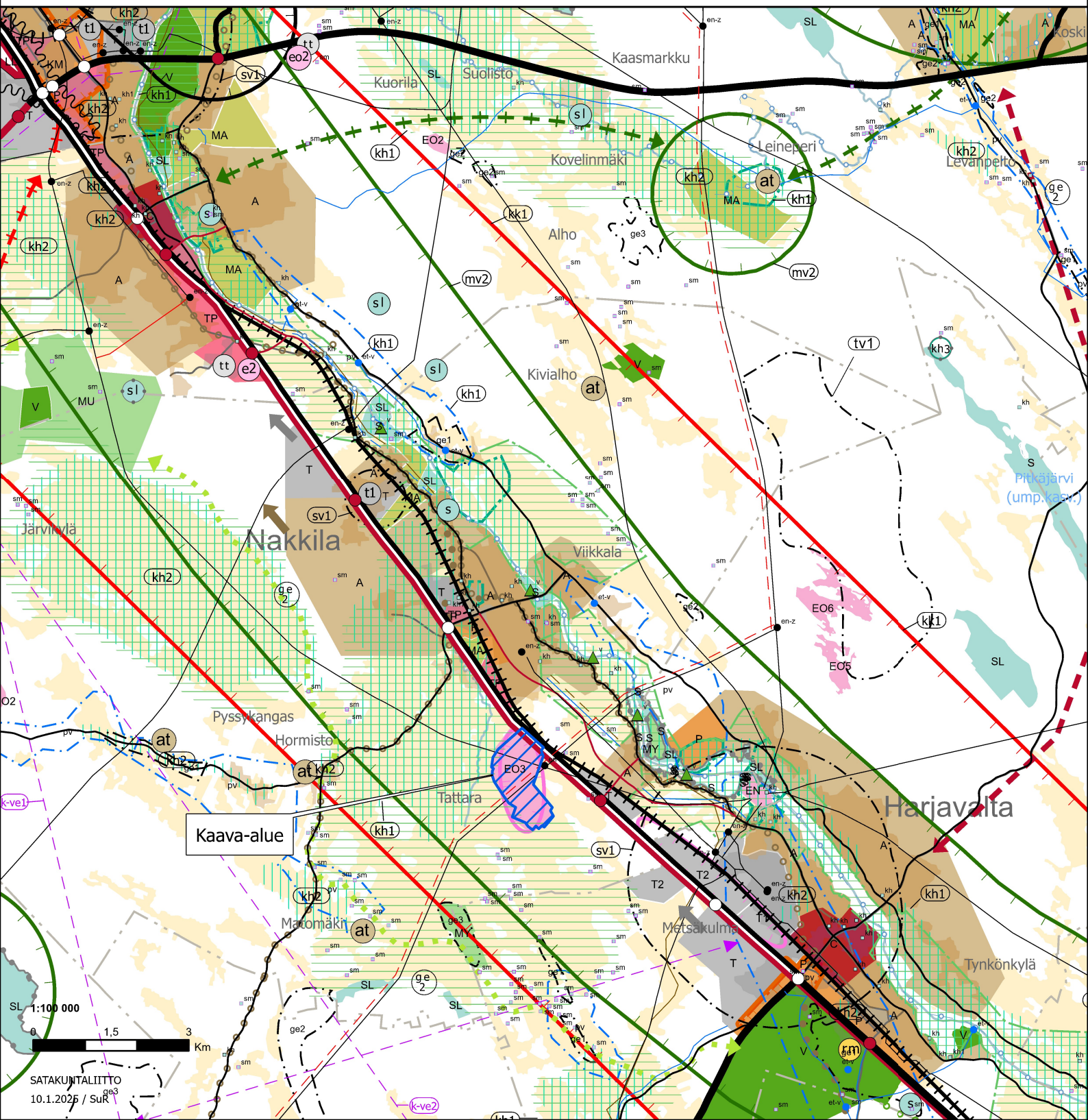
Ympäristöministeriön 30.11.2011 vahvistama Satakunnan maakuntakaava
(N:o YM1/5222/2010, KHO 13.3.2013)

Ympäristöministeriön 3.12.2014 vahvistama Satakunnan vaihemaakuntakaava 1
(N:o YM7/5222/2013, KHO 6.5.2016)

Satakuntaliiton maakuntavaltuuston 17.5.2019 hyväksymä
Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Lausunnolla olevan Kurkelansuon taajamaosayleiskaavan muutosluonnoksen alue

23.12.2024

kirjaamo@nakkila.fi

Lausuntopyyntö 5.12.2024,

Kurkelansuon taajamaosayleiskaavan muutos, kaavaluonnos**Nykyinen suurjännitteinen jakeluverkko**

Taajamaosayleiskaavan alue ei sijaitse Caruna Oy:n sähkönjakeluverkon vastuualueella. Taajamaosayleiskaavan kaava-alue risteää kuitenkin Caruna Oy:n Harjavalta–Impola 110 kV:n voimajohdon kanssa voimajohdon kulkiessa luoteiskaakkoissuunnassa kaava-alueen läpi. Caruna Oy:n 110 kV:n sähkönjakeluverkko kaava-alueella on esitetty liitteessä 1. Carunan 110 kV:n voimajohto Harjavalta–Impola on esitetty liitteen 1 kartassa punaisella yhtenäisellä viivalla. Liitteessä 2 on esitetty poikkileikkauskuva Harjavalta–Impola 110 kV voimajohdosta ja sen johtoalueesta.

Aurinkovoimahankkeen tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee pyytää risteämälausunto Caruna Oy:ltä, sillä hankealueen läpi kulkee Carunan Harjavalta–Impola 110 kV:n voimajohto. Risteämälausunnossa esitetään yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuuskohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan tulee voimajohdon kannalta ottaa huomioon. Risteämälausuntopyynnön voi lähettää osoitteeseen alueverkko@caruna.fi.

Siirtokustannusten jako

Mikäli Caruna Oy:n sähköverkkoon kohdistuu siirtotarpeita, vastaa siirtokustannuksista siirron tilaaja. Tarvittavat johto- ja muuntamosiirrot Caruna Oy:n sähköverkkossa tehdään Carunan toimesta. Johtojen siirto edellyttää, että niille järjestyy uusi pysyvä sijainti.

Muuta huomautettavaa

Aurinkovoimalan mahdollisesta liittämisestä Caruna Oy:n 110 kV:n sähkönjakeluverkkoon tulee neuvotella Carunan kanssa. Liitettävyyden Caruna Oy:n sähköverkkoon tarkastellaan ennen lopullisen liittymissopimuksen tekemistä. Lopullinen liittymistapa, liittymispiste ja liitettävä sähköteho määritellään liittymissopimuksessa.

23.12.2024

Kunnioitavasti

Caruna Oy

Asiakkuudet ja uudet liiketoiminnot

Oskari Mikkola

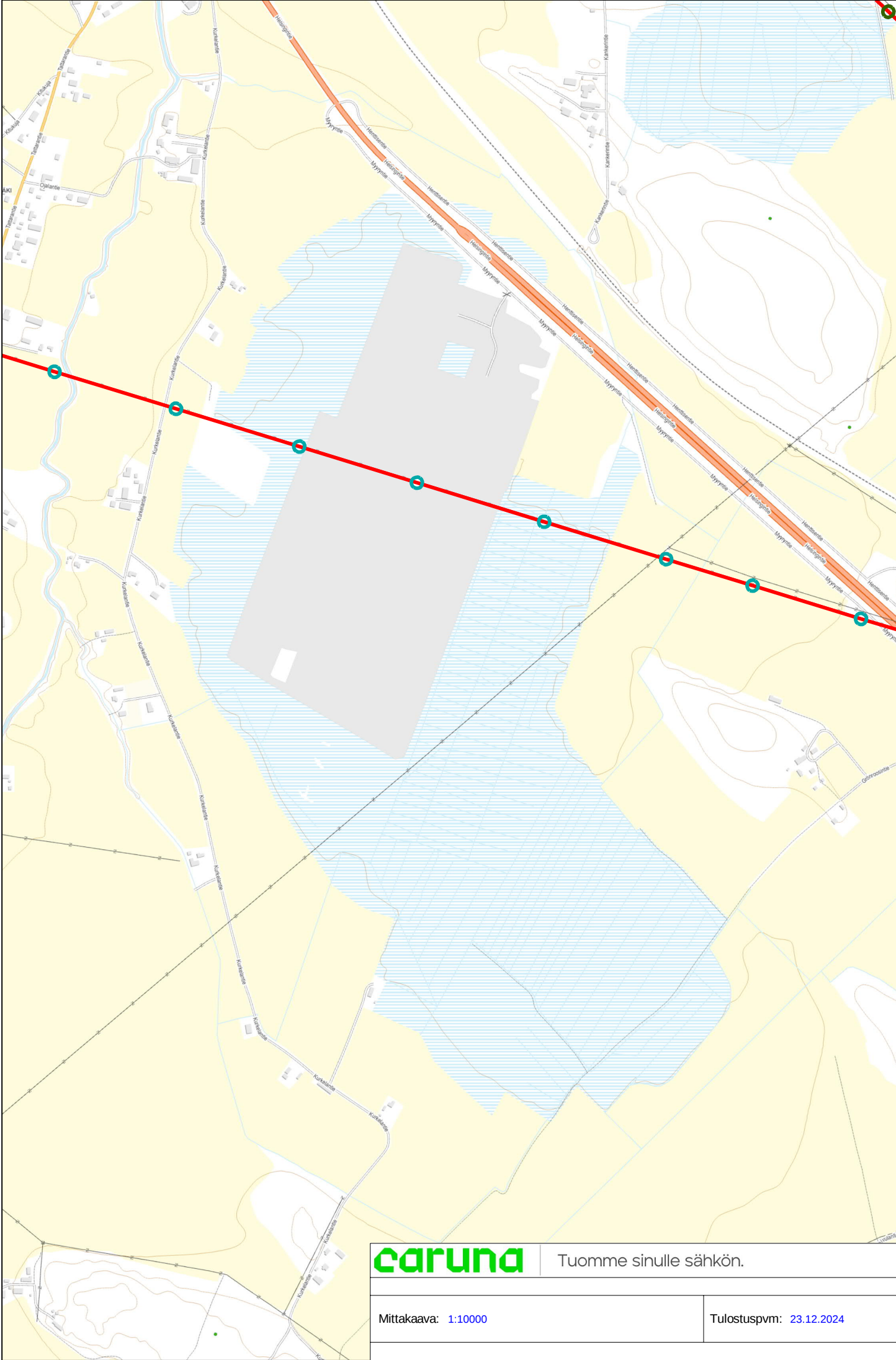
Verkostoanalyytikko

Sähköposti: kaavoitus@caruna.fi

Liitteet:

Liite 1. Caruna Oy:n nykyinen 110 kV:n sähkönjakeluverkko kaava-alueella.

Liite 2. Poikkileikkauskuva Caruna Oy:n Harjavalta-Impola 110 kV voimajohdosta ja sen johtoalueesta.

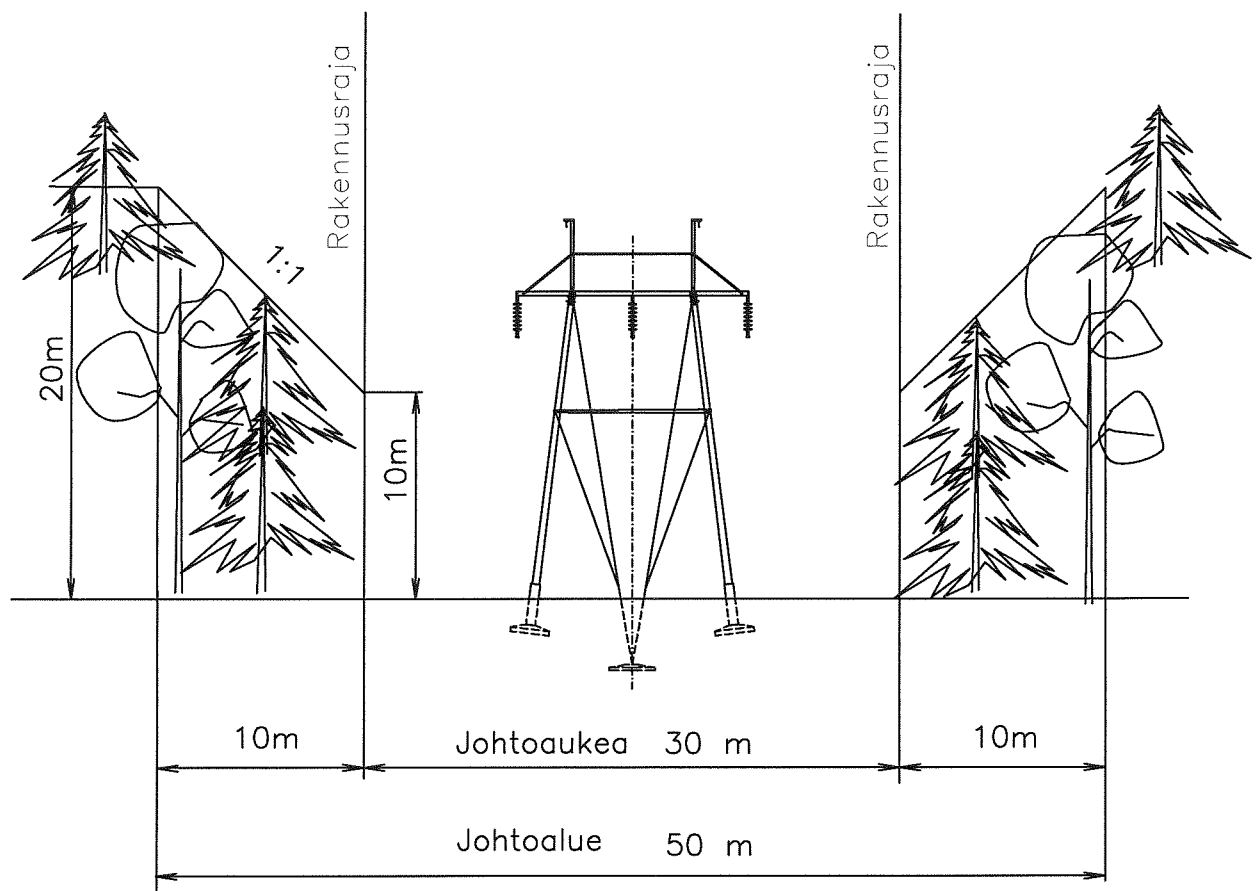

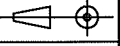
caruna

Tuomme sinulle sähkön.

Mittakaava: 1:10000

Tulostuspvm: 23.12.2024

Otsikko				Tarkastaja		Vastuuorganisaatio	
Caruna Oy Periaatekuva Aittaluoto – Harjavalta 110 kV:n voimansiirtojohdon johtoalueesta, SUTU 1541							
				Hyv./pvm			
				Piirt.			
Suhde	Taso	Koko	Lehtiä	Kohde – asiainnustus – numero / lehti			
		4	1	1541-2-003			
Korvaa			Korvattu		Tiedosto		